



КОНТАКТ

Навчальна газета кафедри журналістики та видавничої справи факультету української філології та соціальних комунікацій ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

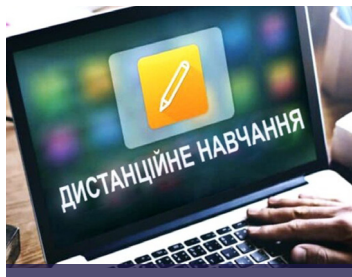
БЕРЕЗЕНЬ
2021



№6



Події
с. 2–3



Студентське життя
с. 4–5



Професія
с. 6–9

ЗІ 100-РІЧЧЯМ, РІДНА АЛЬМА-МАТЕР!

Шановні студенти та викладачі!

Щиросердно вітаю вас зі 100-річчям рідної Альма-матер! За обрієм історії сто років наполегливої праці, наповненою глибоким змістом та педагогічними звитягами. Зусиллями багатьох поколінь викладачів у світ вийшло мільйони професіоналів своєї справи, гідних носити почесне звання випускника Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, найпотужнішого освітнього закладу Східної України.

Тож, вельмишановні колеги та любі студенти, бажаю вам міцного здоров'я, процвітання, творчої наснаги, професійного зростання та незгасаючої енергії і, звісно, мирного неба над головою!

*Декан факультету української філології та соціальних комунікацій
Тетяна Пінчук*

Дорогі студенти та вельмишановні викладачі!

Неоціненною є робота не одного покоління викладачів задля вдосконалення освітнього простору. Висловлюю глибоку повагу кожному освітянину, який поклав своє життя на ниву розвитку українців. Понад 100 років завдяки їхній наполегливій праці у світ виходять тисячі кваліфікованих фахівців-професіоналів, які уславляють нашу могутню державу. Невід'ємним елементом навчального процесу є студентська діяльність. Кожен студент – це особистість, коштовний корал університету, який є частиною подальшої розбудови одного із найпрогресивніших закладів освіти Східної України.

Бажаю кожному студентові та викладачеві натхнення, наснаги, професійного зростання та творчої реалізації!

*В.о. голови студентського самоврядування університету
Олександр Мироненко*

Шановні викладачі, студенти та випускники університету!

Сердечно вітаю Вас із 100-річним ювілеєм ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»!

Наш сучасний інноваційний заклад вищої освіти, що пройшов великий шлях, переживши кардинальні зміни суспільно-політичного й економічного ладу, безліч реформ системи освіти та реорганізації, вписав багато плідних сторінок у розвитку освіти, науки, державотворення, досягнув серйозних наукових успіхів та підготував тисячі фахівців, справжніх патріотів України.

Сьогодні наш університет, незважаючи на труднощі, залишається одним із провідних науково-освітніх центрів, лідером вищої освіти та інтелектуальної творчості.

продовження на сторінці 2

Колонка редактора

Наша мужність та стійкість, продемонструвала, що головне не будівля, а люди, цінності та традиції.

Відзначаючи своє 100-річчя, університет дедалі повніше й ефективніше реалізує навчальний та науковий потенціал для здійснення переходу до гнучкої, конкурентоспроможної системи освіти.

Бажаю колективу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» завжди бути флагманом вищої освіти, миру, оптимізму й віри, широких і щасливих доріг, здійснення усіх планів, намірів та сподівань, здоров'я та наснаги, нових творчих звершень на благо нашої держави!

Черговий номер навчальної газети «Контакт» присвячений 100-річчю з дня заснування ЛНУ імені Тараса Шевченка.

Рубрики видання насичені новинами з життя факультету та університету. Окрім того, наші магістранти, практикуючі журналісти, діляться власним професійним досвідом у галузі тележурналістики, а засновниця кафедри журналістики та видавничої справи, професорка Валентина Галич – історією створення кафедри. У рубриці «Актуально» сформовано онлайн-інструменти для розвитку журналістських навичок.

Завершує випуск рубрика «На долонях словограю» та сторінка фотоспогадів, яка дозволяє нам на мить повернутися в минуле.

Завідувач кафедри журналістики та видавничої справи, головний редактор навчальної газети «Контакт»
Артем Галич

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

З нагоди 207 річниці з дня народження Тараса Шевченка студенти Луганського національного університету вшанували пам'ять поета.



У 1939 році тоді ще Луганському державному педагогічному інституту було присвоєно ім'я видатного сина українського народу – Тараса Шевченка. Це сталося не випадково, адже він був єдиним освітнім закладом промислового краю, де навчали за професією вчителя української мови та літератури. Тому, традиційно, 9 березня, студенти та місцеві жителі вшановують його пам'ять. Не стала перепорою у цьому році й пандемія COVID-19 і в день народження геніального письменника, основоположника нової української літератури на головній площі біля БК ім. Тараса Шевченка відбувся захід, присвячений 207-річчю великого поета. У ньому взяли участь міський голова Яна Літвінова, студенти та викладачі ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». Декан факультету української філології та соціальних комунікацій Тетяна Пінчук у своїй промові зазначила: *«Пам'ять про Шевченка, вона завжди жила і житиме в народі, бо Шевченко це наша мудрість, наша сила, це –*



Україна», що було підтверджено урочистим декламуванням віршів письменника студентською молоддю.

Після закінчення мітингу, на знак подяки за неоціненну духовну спадщину – твори та мудрість, учасники зустрічі віддали шану Великому Кобзареві, поклавши квіти до монумента Тараса Шевченка.

Олександр ЧЕРЕПЕНЯ,
3-Ж

ВИСТАВКА НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ

1 березня в бібліотеці нашого університету відбулася виставка наукових досягнень факультету української філології та соціальних комунікацій.



Традиційно, щороку студенти та викладачі факультету української філології та соціальних комунікацій організують Шевченківські дні: проводять конкурси та шевченківські читання, вшановують пам'ять нашого Генія – світоча українського народу – Тараса Шевченка. Цьогоріч це свято набуло особливого зна-

чення, адже 1 березня ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» святкував ювілей, 100-річчя з дня заснування. Із цієї нагоди кожен підрозділ проводив виставку наукових досягнень. Успішно поєднав традиційне свято та плановий університетський захід і наш факультет. Виставка проходила у науковій бібліотеці університету, на якій були представлені наукові досягнення чотирьох кафедр підрозділу. Так, кафедра журналістики та видавничої справи представила монографії викладачів з історії журналістики, соціальних ко-

мунікацій; сертифікати про стажування, що ще раз підтверджує високий професійний рівень професорсько-викладацького складу; дипломи, сертифікати, збірники, які засвідчують участь у всеукраїнських, міжнародних конференціях та тренінгах.

Виставка завершилася нагородженням переможців конкурсу ілюстрацій та декламацією віршів. До студентів з привітальним словом з нагоди Шевченківського свята звернувся професор Сергій Савченко, ректор ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

Сергій БРЮХОВЕЦЬКИЙ,
З-Ж

САМООСВІТА – ЗАПОРУКА УСПІХУ

Літературний репортаж

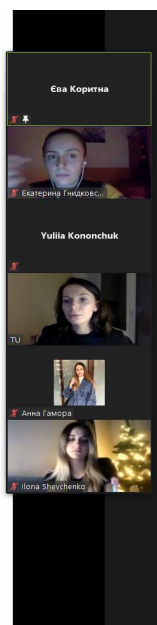
=

Факти + прийоми та закони літератури

Студент 3 курсу спеціальності «Журналістика» Олександр Черепеня взяв участь у тренінгу «Якісний дебют у журналістиці», організованому ГО «Детектор-медіа», який був

розподілений на три змістові модулі.

Перший модуль відбувся 10-12 березня. Протягом трьох днів відомі журналісти – Отар Довженко, керівник Центру моніто-



рингу ГО «Детектор медіа», співредактор медіарозсилки «ДовгийПес»; Остап Яриш – журналіст «Voice of America»; Марічка Паплаускайте – шеф-редактор у «Reporters», співзасновниця онлайн-журналу про українців «The Ukrainias»; Андрій Яніцький – директор Центру удосконалення економічної журналістики при Київській школі економіки – про особливості роботи з різними жанрами журналістики, поділилися власним досвідом у сфері медіа.

Під час модулю розглядали алгоритм створення репортажів, аналітичної статті, а також особливості редагування журналістських власних текстів.

Олександр ЧЕРЕПЕНЯ,
З-Ж

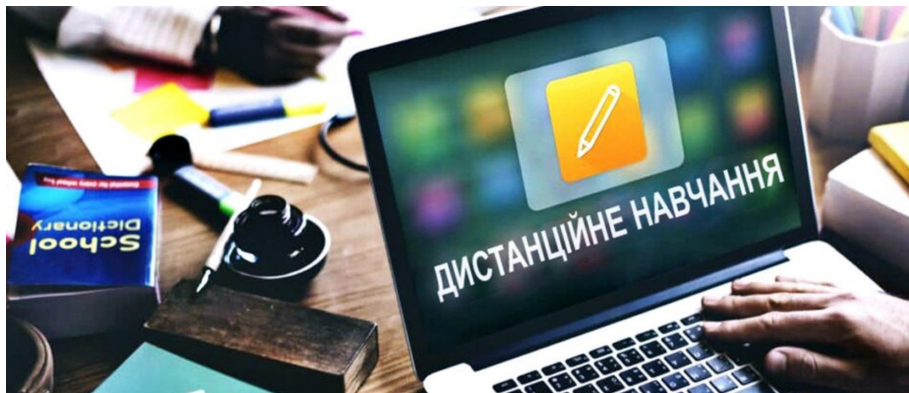
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВИКЛИК ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

У зв'язку з карантинними обмеженнями усі вітчизняні заклади вищої освіти частково перейшли на дистанційну форму. На сьогодні це єдиний спосіб здобуття знань.

Як форма здійснення освітньої діяльності дистанційне навчання було затверджене законом України «Про освіту» у 2019 році, тому нині основними формами здобуття освіти є: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві); дуальна.

У зв'язку із пандемією COVID-19 в світі, дистанційне навчання стало єдиною формою здобуття освіти. Воно здійснювалося відповідно до «Положення про дистанційне навчання», в якому йде мова про те, що: «Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей».

Тому з березня 2020 р. усі школярі та студенти були переведені на дистанційне навчання. Час від часу, залежно від епідемологічної ситуації студенти мали можливість відвідувати пари безпосередньо в університеті, але через нестабільність захворюваності змушені були повертатися додому та займатися он-



лайн.

Кожен підрозділ в університеті самостійно обирає зручне програмне забезпечення, яке мало б необхідні технічні характеристики для успішного здійснення освітньої діяльності. Так, найпопулярнішими онлайн-платформами стали ZOOM та Microsoft Teams. Керівництво та студенти факультету української філології та соціальних комунікацій надали перевагу другій програмі, адже вона має усі технічні параметри для зручності проведення пар, серед яких: демонстрація зображення на екрані, що дає змогу викладати у режимі «живого» спілкування переглядати творчі роботи студентів; демонстрація відео, аудіо, які для студентів спеціальності 061 «Журналістика» є головними засобами удосконалення своїх професійних навичок.

Окрім того, освітній процес здійснюється і за допомогою освітнього порталу ДЗ «Луганський національний університет», де студент у формі виконаних практичних завдань демонструє набуті знання під час лекційних занять.

Про переваги та недоліки дистанційного навчання нам розповіли студенти 1–3 курсів спеціальності «Журналістика».



**Тетяна
КОНОНЕНКО**
здобувачка 2 (магістерського) рівня спеціальності «Журналістика»

– Під час карантинних обмежень дистанційне навчання стало справжнім рятівним колом, адже саме воно дозволяє безперервно навчатися, удосконалювати свої знання, уміння та навички. Окрім того, з'являється більше часу для саморозвитку, участі в онлайн-тренінгах. Але є й певний недолік – брак «живого» спілкування з одногрупниками та викладачами.



**Марія
МАНЬКО**
студентка 3 курсу спеціальності «Журналістика»

– Я маю можливість навчатися не виходячи з дому та виконувати декілька завдань одночасно, що є перевагою.

Унікальністю платформ є можливість записати лекційне або практичне заняття та переслухати моменти ніби в лайфі, тим самим попрацювавши над помилками.

Проте є й свої недоліки.

Дорослішання й відчуття приналежності до соціальної групи – надважлива складова становлення для підростаючого покоління. В онлайні воно неначе позбавлене цього. У звичайному житті всі вчаться працювати у команді, вирішувати конфліктні ситуації, ефективно взаємодіяти один з одним. Під час дистанційного навчання процес комунікації відходить на другий план, адже перш за все думаєш про процес навчання. «Живе» спілкування стає розкішшю і найочікуванішим моментом після закінчення дистанційної форми.

Свою думку про важливість комунікації під час навчання висловили студенти-журналісти 1 курсу.



Олена КАСЯНЕНКО
студентка 1 курсу спеціальності «Журналістика»

– В умовах дистанційного навчання морально складно не бачитись зі своїми одногрупниками та викладачами, адже «живе» спілкування не замінити гаджетами.



Олеся СЕМЬОНОВА
студентка 1 курсу спеціальності «Журналістика»

– Важливим аспектом, особисто для мене, є комунікація з викладачами, яку не замінить віртуальне навчання.



Сніжана КЛЮЧКО
студентка 1 курсу спеціальності «Журналістика»

– Процес комунікації є особливо важливим для студентів такої спеціальності як «Журналістика», адже вона є основою професії. Постійне спілкування з людьми, відвідування різноманітних заходів, збір цікавої інформації – основа журналістської діяльності, яка, на жаль, під час дистанційного навчання стає неможливою.

Головним недоліком Microsoft Teams є те, що не всі студенти мають цілодобовий доступ до мережі інтернет. Деякі через це залишаються в гуртожитку, а дехто виконує індивідуальні завдання і надсилає їх у зручний час. Як зазначила студентка 3 курсу Катерина Верхотурцева: «Все це страшно і важко. Але якось шукаєш внутрішні сили, опираючись на підтримку університету. Адаптуєшся, знаходиш зручний графік. Цінуєш власну самостійність та здатність пристосування до умов».



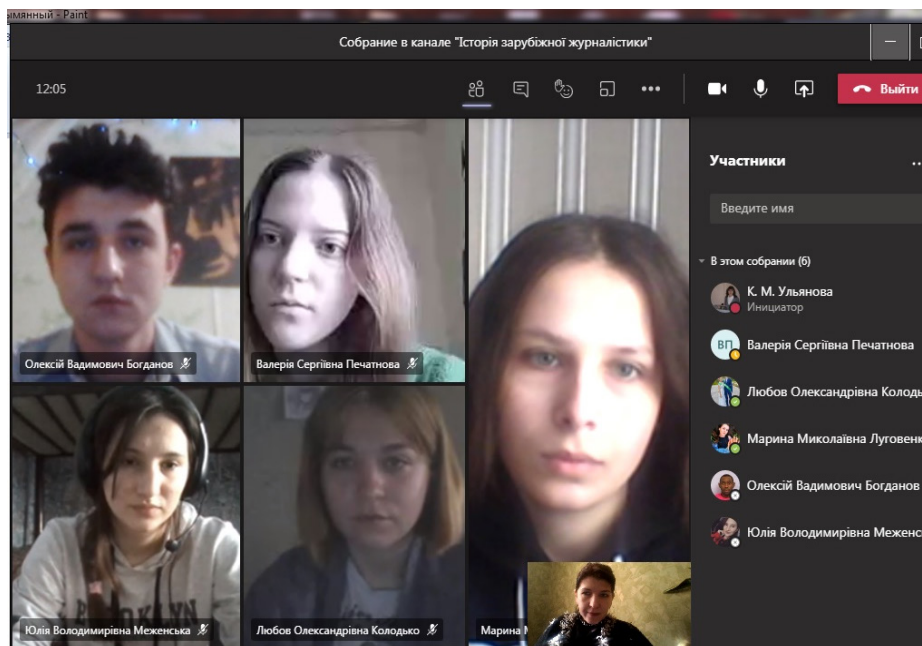
Марина ЛУГОВЕНКО
студентка 2 курсу спеціальності «Журналістика»

– Відповідати на заняттях теж не просто, бо весь час виникали труднощі зі звуком та функцією «підняти руку». Або ж взагалі зникало з'єднання.

Як ви вже могли зрозуміти – дистанційне навчання має як свої переваги, так і недоліки.

Основною перевагою можна вважати комфортність. Адже не потрібно нікуди йти, сплачувати за проїзд або гуртожиток, потрібно просто прокинутись, ввімкнути Microsoft Teams та заварити чай - це економить час, кошти. Та й лікарі підтверджують, що під час домашнього навчання діти менше хворіють: зменшується кількість контактів у школі й транспорті, що є дуже важливим на шляху до подолання коронавірусної інфекції.

Сергій БРЮХОВЕЦЬКИЙ,
3-Ж



СХОДИНКАМИ СОЦІАЛЬНОГО ТОК-ШОУ

Індикатором цілого спектру проблем суспільства, що належать до сфери його самозбереження й виживання в сучасних умовах, є соціальна проблематика. Цей важливий сегмент професійної журналістської діяльності чинить неабиякий вплив на емоційно-психологічну картину формування реальності, особливо, коли мова йде про соціальне ток-шоу. Кореспондентка «СТБ», магістрантка 1 року навчання Олена Возна ділиться власним професійним досвідом в цьому жанрі.



Опрацювання матеріалів для випуску соціального ток-шоу «Один за всіх» на телеканалі «СТБ» не є прикладом роботи журналіста в класичному сенсі. Під час підготовки журналістського матеріалу ти маєш бути «універсальним солдатом» і вміти приймати не тільки професійні рішення, але й життєві, адже в дорозі може трапитися все що завгодно: пологи, істерика, погіршення стану здоров'я героя ток-шоу.

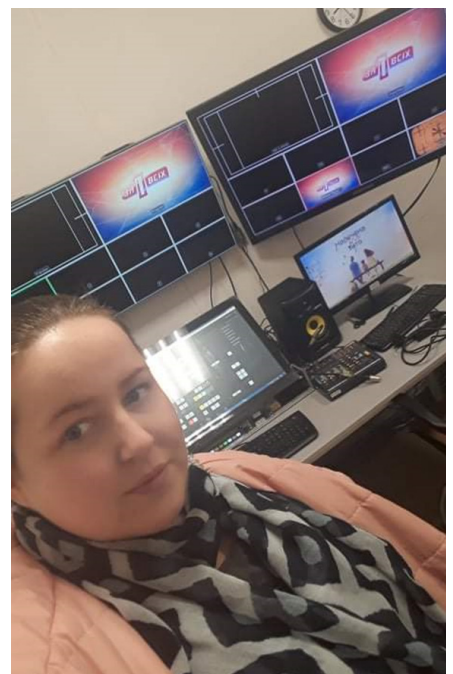
Навіть працюючи над черговим випуском у редакції, необхідно мислити швидко, правильно, адже трапляються випадки, коли гарячу лінію редакції плутають із гарячою лінією екстрених служб. На моїй практиці був такий випадок: на телефон київської редакції пролунав дзвінок від 11-літнього хлопчика з проханням про допомогу, адже його матері стало зле, а вони з братом 5-ти років знаходяться

вдома самі. У ході розмови нам вдалося дізнатися, що родина проживає у Кропивницькому, а мати знаходиться у стані алкогольного сп'яніння. Батька малеча не має, а бабуся проживає на окупованій території і зі знайомих нікому прийти на допомогу. З'ясувавши обставини, нам вдалося передати інформацію до підрозділу ДСНС, «швидкої» та поліції. Надалі ми залишалася на зв'язку як з дитиною, так і з рятувальниками до вирішення ситуації. І це лише один із прикладів робочого дня соціального журналіста...

Якщо раптом для когось день починається з кави, то для мене з того, що відбулося за ніч. Тільки розкривши очі, вже гортаєш стрічку новин на предмет пошуку нових історій. В іншому випадку, ранок журналіста може починатися з інтерв'ю, адже є такі герої, які можуть говорити лише вранці, годині о 6 або о 7, тому не залишається вибору, як прокидатися «з першими півнями» та отримувати необхідну інформацію. Тільки після цього можна попити кави та чимдуж рушити на роботу.

Коли заходиш до офісу, є відчуття, що потрапив у великий вулик: метушня великого скупчення людей, безперервні розмови по телефону. А ти сідаєш і починаєш розробляти нові історії зі звернень на гарячу лінію, дізнаватись інформацію з новин, які побачив зранку, продовжуєш розробляти попередні

історії, проводиш розслідування, перевіряєш факти, шукаєш додаткових учасників програми потенційних історій. У голові одночасно вирує великий масив інформації, адже важливо не випустити жодної деталі. Коли розумієш, що якась історія на фінішній прямій до розробки проблеми, то концентруєшся на ній та готуєшся до відрядження. Перед тим, як його узгодити, відбувається затвердження історії на трьох етапах: перевірка актуальності та достовірності вже зібраних фактів керівником групи, після чого той надає інформацію керівнику проєкту. Останнім етапом є затвердження тематики програмною дирекцією. Якщо на цих етапах не виникає жодних труднощів, то найближчим часом розпочинається відрядження, яке радше скидається на квест.



Все починається з віри в свої сили. Особливо в журналістиці.

Відрядження розпочинається зі зборів та детального прописування позицій героїв, тобто складання синопсису. Після цього ми розпочинаємо вже «польову» роботу. Виїжджає знімальна група у складі, зазвичай, 2-х машин, 2-х операторів, 2-х журналістів, редактора та психолога. На роботу в середньому йде 3–4 дні. Удень потрібно встигнути зібрати інформацію, а вночі – її обробити. Аби справа рухалася швидкими темпами кожен член групи виконує окрему роботу. Проводиться розслідування на місці, спілкування з сусідами, іншими людьми на предмет тематики програми, пошук нових фактів, нових героїв, зйомка інтерв'ю, лайфів (відео зі звуком у русі конкретного контексту (наприклад, «лайф умов проживання», чи «як було скоєно вбивство»), за потреби «стендапів» журналіста, зеленої кімнати (спілкування та робота психолога з дитиною на камеру). Якщо це резонансна подія, тому важливо спланувати роботу та вибудувати контакт з героєм так, аби історію не забрали конкуренти.

У процесі збору інформації важливим етапом є робота з державними органами влади. Всі чули, що журналісти – четверта влада, та ледь не всі двері мають бути відчинені для них. На дії – часто робота над історією відбувається всупереч небажанню держструктур співпрацювати з журналістами (служби у справах дітей, поліція, ювенальна превенція, місцеві органи влади). Іноді спроба взяти звичайний офіційний коментар може перетворитись на тижневий щоденний «зідзвон» з держструк-

турою та прохання поспілкуватись з пресою. Бувають моменти, коли держслужбовці втікають або ховаються, а були й випадки нападу на знімальну групу. Така поведінка свідчить про провини посадовця у висвітлюваній тематиці.

Коли основну роботу у відрядженні зроблено, час повертатись. Герої діляться на сторони, згідно їх позицій, та в супроводі журналіста, редактора або психолога їдуть до Києва. Часто буває так, що сторони не знають про наявність одне одного. По приїзді всіх селять у різні готелі. На ранок машина їх привозить з готелю до студії. Героїв привозять у різний час, їх зустрічає відповідальний за них журналіст чи редактор. Сам запис програми займає приблизно 5–6 годин. І хоча редакторська група «поза кадром», ми «проживаємо» все, що відбувається в студії разом з нашими героями. Ми завжди готові подати води, покликати лікаря, якщо комусь стало зле, або охорону, заспокоїти та повернути людину до студії.

Після запису програми та організаційних моментів настає жаданий спокій. Далі буде постскрипtum – те, що відбулось після програми, а потім нові історії і все заново. А поки, з відчуттям виповненого боргу та поновлення справедливості можна й відпочити.

З настанням карантину робота в глобальному сенсі не змінилась. З'явилися лише нові звички: носіння захисних засобів, систематичне застосування антисептики, перевірка температури на прохідній телеканалі, на студії та двічі на день у відрядженні, ПЛР-тестування та самоізоляція, як у відрядженні, так і вдома. Але навіть це не є перешкодою виконувати нашу роботу в такому шаленому режимі, який дає головний результат – інформацію, яка так потрібна суспільству. Заради цього ми готові витримати будь-які перешкоди, процедури.

**Олена ВОЗНА,
1-Ж (МАГ.)**



Журналістика – це і служба, творчість, гра: з самим собою, з читачами, з головним редактором. Але коли в тебе виходить дійсно комусь допомогти, лише тоді виникає розуміння особливого сенсу цієї професії

ВІЙСЬКОВИЙ ЖУРНАЛІСТ – БОРЕЦЬ ЗА ДОСТОВІРНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

Професія військового журналіста вже усталилася в соціокультурне буття українського народу, адже вир воєнних потрясінь вітчизняної історії у першу чергу вимагає оперативного і правдивого подання інформації. Особливо гострої актуальності сьогодні набув невирішений збройний конфлікт на Донбасі, який триває й досі. Починаючи з 2014 року, найбільш пристрасні борці за правду обрали шлях військових кореспондентів, щоб донести до українського суспільства реальний перебіг подій на фронті та спростувати фейкову, пропагандистську інформацію, яка невинувато лунає з ворожих російських ЗМІ.

Одним із амбасадорів об'єктивної інформації на території ведення бойових дій став Владислав Круглов – військовий журналіст телеканалу «ICTV», здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності «Журналістика». Саме він надав змогу об'єктивно поглянути, якою насправді після 7 років війни стала прифронтова територія Донбасу, т. зв. «сіра зона», беззахисна й безпорадна...

Світлодарська дуга, 120 метрів до позицій ворога.



На тлі злітні смуги та новий термінал Донецького летовища

Лікарня у Станиці-Луганській, «Допомога схід» привезла допомогу у вигляді медичного обладнання на понад 1 мільйон гривень.

с. Піски, Донецька область



**Владислав КРУГЛОВ,
1-Ж (МАГ.)**

Громадськість є справжнім шефом журналіста.
Журналісти повинні писати не для працедавця, а для громадськості.

ТЕЛЕВІЗІЙНА «КУХНЯ» «СУСПІЛЬНОГО»: ПЕРШИЙ ДОСВІД НА «UA: ДОНБАС»



Я не був першим випускником кафедри журналістики та видавничої справи, який знайшов застосування своїх знань, умінь та навичок на телеканалі «UA: Донбас». За порадою доцентки нашої кафедри – Ульянової Катерини Миколаївни – я відправив своє резюме і поспіль був запрошений на співбесіду з продюсером Луганської обласної філії «Суспільного» Олександром Марченко. Приємно було познайомитися і з шеф-редакторкою новинних програм, колишньою студенткою нашого університету Юлією Бітімеровою, яка закінчила навчання за спеціальністю «Журналістика» в 2017 році, маючи 10-літній досвід роботи на телеканалі «UA: Донбас». Її приклад став для мене маленьким натхненням та показовим епізодом щодо можливостей, які відкриті перед студентами-журналістами нашого вишу. А я, у свою чергу, сподіваюся стати прикладом для когось з моїх молодих товаришів за фактом та розкрити професійні моменти, що стоять за створенням

контенту цього ЗМІ.

Тож на початку березня, після офіційного запрошення керівництва «UA: Донбас», я відправився до нинішнього адміністративного центру нашої області, прямісінько до Северодонецького офісу телеканалу. Нещодавно тут відбулися зміни – звільнилася значна частина робочих місць. У нових умовах офіс філії оголосив про набір новинарів. За своїм професійним покликом я і відгукнувся, відчуваючи себе найближче саме до оперативних жанрів.

У першу чергу журналіста-новачка у «Суспільному» знайомлять із принципами роботи. Оперативність, повнота, доступність та інші важливі застави журналістської діяльності, які ми вивчаємо ще на першому курсі університету, тут грають особливо гостру роль. І це не формальність. Першою справою в офісі було уважне вчитування в цей перелік та глибоке усвідомлення й розуміння його суті. Тільки після цього я став знайомитися зі своєю майбутньою роботою.

Робочий цикл кореспондента починається із пошуку інформаційних приводів. Перший етап роботи – моніторинг актуальної інформації в Інтернеті або отримання анонсів із власних джерел. Журналіст має співпрацювати й бути підписаним в мережі на велику кількість державних та громадських організацій, відслідковувати останні новини області, оголошення, афіші. Так знаходять інформацію для потенційних сюжетів. Далі йде



обговорення з головною редакцією, яка має дати добро на те, щоб поїхати та зняти сюжет.

Якщо тему погоджено, я як кореспондент повинен зв'язатися з усіма, кого я хотів би бачити або чути у своєму сюжеті. Задля цього необхідно шукати і налагоджувати контакти. Таким чином, за неповний місяць роботи моя телефонна книжка збільшилася втричі. До того ж потрібно погодити час та місце зустрічі з людиною, яка має дати нам свій коментар. У цій справі журналіст має бути вкрай наполегливим, не втратити свій шанс.

Коли з героями майбутнього сюжету усе погоджено, я вказую свій виїзд на дощці в офісі, попереджаю водія та оператора і у визначений час їду на зйомки. Мені необхідно попередньо уявляти собі як має виглядати кінцевий журналістський продукт. Важлива річ – «синхрони» – записана мова героїв сюжету.

Специфіка «Суспільного» полягає в реалізації важливого принципу – повноти інформації, який на практиці змушує брати коментарі усіх причетних до події осіб, обов'язково мати героя, як правило, просту людину з її простими думками. При цьому журналіст майже завжди залишається «за кадром». За цілий місяць своєї роботи на телеканалі я лише один раз знімав «стенд-ап» (коли журналіст працює безпосередньо в кадрі, на місці самої події) та особисто потрапив у випуск новин.

Нарешті ми приїхали на зйомки. Кореспондент неодмінно має керувати оператором та комунікувати із ним за допомогою специфічних жестів. Долонею журналіст вказує оператору на

особу або місце, яке потребує уваги у цей момент і має бути знятим. А якщо я кручу вказівним пальцем у повітрі, це позначає, що далі пряму мову людини можна не записувати і необхідно зробити розкадровку, тобто абстрактні кадри того, як людина розмовляє, жестикулює, робить якісь дії. Украй важливо, що кожне слово журналіста у сюжеті повинно підкріплюватися відповідними кадрами. Коли я говорю про ліс – у моєму сюжеті має демонструватися ліс і т. д. Якщо ж під час зйомок таких кадрів отримати не вдалося, то журналіст має їх самотужки дозняти або знайти в архіві за минулі дні, місяці і роки.

На наступному етапі журналіст разом з оператором приїжджають зі зйомок до офісу та скидають відзняті матеріали до архіву за цей день. Доступ до цього архіву мають всі працівники Луганської обласної філії телеканалу. Далі відбувається написання сценарію кореспондентом. Це документ, що складається з багатьох умовних позначень, як-то «ЖЗК» – журналіст за кадром, «ДВК» – диктор в кадрі, «Титр» – текстове зазначення особи героя сюжету та інші. Журналіст має переслухати матеріал, обрати потрібні фрагменти для «синхронів», зазначивши номер файлу та відрізок хронометражу. Усе це необхідно для роботи монтажних кадрів, що орієнтуються за цими позначеннями при побудові відеосюжету.

Складений журналістом сюжет відправляється головній редакторці, яка висуває вимоги щодо доопрацювання сюжету або одразу надсилає кінце-



ву редакцію (відредагований варіант), яку журналіст має скинути до архіву та повідомити монтажників, до якого випуску цей сюжет включити. Далі журналіст начитує свій сюжет, тобто озвучує ті частини, що мають позначку «журналіст за кадром» і прикріплюють файл до того ж дня до архіву. На цьому роботу журналіста завершено.

Робота над сюжетом, від задуму до реалізації, може займати як декілька годин, так і цілі тижні. Новачку, такому як я, краще не брати одразу важкі теми, які потребують декількох днів роботи. Тим не менш, складні проекти на телеканалі високо цінуються і відбиваються на розмірах премій співробітника.

Мені особисто хотілось би бачити поряд із собою включених у роботу молодих журналістів, нові покоління новинарів, особливо з рідного Луганського національного. Робота відповідальна, часом складна, – чудова перевірка того, чи щирим є обраний людиною журналістський фах. Я знаходжу у своїй праці багато цікавого, сам процес зачаровує, тому можу сказати, що не помилюся у своєму виборі п'ять років тому, і у мене дійсно лежить душа до журналістики.

**Данило ЧЕРНИЧЕНКО,
1-Ж (МАГ.)**

РОСТИЛА ІНШИХ, ЗРОСТАЮЧИ РАЗОМ З НИМИ

Валентина Миколаївна Галич – доктор філологічних наук, професор, Відмінник освіти України (2000), Лауреат літературної премії імені Олесь Гончара (2009); з 2011 року – член Національної Спілки журналістів України; засновник кафедри журналістики та видавничої справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; з 2005 по 2012 р. – її завідувач; з 2006 р. по 2016 – професор.



1. Скільки років Ви віддали нашій альма-матер та як складався Ваш творчий шлях в Луганському національному університеті?

– У Луганському національному університеті ім. Тараса Шевченка викладала з 1999 по 2016 рр. До цього працювала в Рівненському педагогічному інституті. Мого чоловіка і мене як корінних донбасівців на роботу запросив ректор Віталій Курило. Переїхавши з родиною до Луганська, спочатку обіймала посаду доцента, завідувачки кафедри філологічних дисциплін на психолого-педагогічному факультеті. Пропрацювавши в Рівному 19 років на кафедрі української мови, я своє майбутнє пов'язувала з високою філологією, навіть тему обрала для докторської дисертації «Лінгвістична природа символу (на ма-

теріалі української літератури друг. пол. ХХ ст.)». Довелося «перебудовуватися» й братися за викладання філологічних дисциплін для студентів спеціальностей «Учитель початкових класів» та «Дошкільне виховання». Педагогіка, психологія... Це було не моє, душа рвалася до висот соціальної комунікації. На практиці я пересвідчилася в силі переконуючого слова – з моєї ініціативи стало більше простору для спілкуванні українською мовою на факультеті. Якось до рук потрапила газета «Літературна Україна», де було оголошення про перший набір до докторантури Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Подумалося: «А чому б не спробувати?».

2. Коли і за яких обставин у Вас виник задум щодо створення кафедри журналістики та видавничої справи, що Вас спонукало до цього важливого і відповідального кроку?

– Я прийшла на прийом до ректора університету Віталія Курила й заявила про своє бажання вчитися в докторантурі. Він зрадів моїм намірам, адже університету, який мріяв про статус класичного, треба було відкривати непедагогічні спеціальності. Ми з ним домовилися: я зобов'язуюся підготувати й захистити докторську дисертацію з журналістики, а він посприє формуванню нового

напряму, пов'язаного з підготовкою фахівців для сфери соціальних комунікацій. Треба відзначити, що обидві сторони виконали свої домовленості. Я в 2001 році стала докторанткою, науковим консультантом став директор Інституту журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка Володимир Різун. Протягом навчання в докторантурі мій ректор підтримував мене і морально, і матеріально. Упевнена, що ніхто з докторантів, мабуть, в усій Україні, не міг би похвалитися таким ошатним й дороговартісним виданням 816-сторінкової монографії, якою стала моя книжка «Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор» (2004), профінансована нашим університетом. Через три роки я успішно захистила докторську дисертацію, що дало можливість у Луганському національному педагогічному університеті ім. Тараса Шевченка ліцензувати спеціальності «Журналістика», «Видавнича справа» й відкрити нову кафедру. На той час я була єдиним доктором наук з журналістики на всій лівобережній Україні, що зобов'язувало підтримувати цю високу планку професійного іміджу.

3. Ви керували потужною журналістикознавчою школою, під Вашим керівництвом була захищена велика кількість кандидатських дисертацій. Тож скажіть, чи об'єднали всі ці праці якоюсь спільною

ідеєю, чи, можливо, мають певний єдино визначений дослідницький стиль?

– Заснована навесні 2005 кафедра журналістики й видавничої справи успішно розвивалася. Як відгук на запити регіону була відкрита спеціальність «Реклама та зв'язки з громадськістю». Постала потреба підготовки кадрів. Було відкрито три магістратури зі спеціальностей «Журналістика», «Реклама», «Медіакомунікації», дві аспірантури з «Теорії та історії журналістики», «Теорії та історії видавничої справи», у якій підготовлено 10 кандидатських дисертацій із соціальних комунікацій, а серед них й успішно захищені наукові праці нинішніх викладачів кафедри журналістики та видавничої справи (К. М. Ульянова «Преса Луганщини 1917 – 1938 рр.: становлення та основні тенденції розвитку», 2010; О. С. Куцевська «Саморедагування Олесем Гончаром публіцистичного твору: модифікація, прагматика, інтерпретація», 2010; Є. О. Соломін «Луганське інформаційне телемовлення: регіональна парадигма», 2014), які продовжують традиції моєї наукової школи, активно використовуючи свої творчі набутки у викладанні низки дисциплін. З 2013 року почала функціонувати докторантура.

Наукові інтереси викладачів журналістики, видавничої справи, реклами і зв'язків з громадськістю треба було об'єднати однією стратегією, якою стала розробка проблем соціальних комунікацій. Я обрала найбільш демократичний шлях формування пряму діяльності своєї наукової школи, а саме: розширити свої наукові інтереси до векторів

наукових пошуків своїх учнів. Ростила інших, зростаючи разом з ними. Цього принципу або, як ви кажете, «стилю» дотримувалася, очоливши керівництво держбюджетною темою «Соціальні комунікації: теорія, історія, регіональний дискурс», за три роки функціонування якої було видано 9 монографій, 2 наукові збірники, захищено 4 кандидатські дисертації, опубліковано 194 статті викладачів і студентів. Успіх грандіозний! Якби ж не війна...

Вірю, що не лише я пишаюся своєю науковою школою, а й мої учні. Євген Соломін зняв документальний фільм «Енергія світла: наукова школа професора Валентини Галич» (2013), Катерина Ульянова створила емблему «Наукова школа професора Валентини Галич».

4. Розкажіть нам про Ваші сьгоднішні творчі задуми? Якими є Ваші наукові зацікавлення тепер?

– З початком війни на Сході України творчих задумів значно поменшало. Усі сили доводиться спрямовувати на те, щоб мати роботу й матеріальні можливості розпочинати життя заново. Ми з чоловіком вирішили повернутися до Рівного, сподіваючись знайти тепло й підтримку в місті, де пройшла наша молодість, сформувалася наша особистість, розправилися творчі крила. Але цього не сталося... Скрізь, де нам доводиться працювати, від нас чекають тріумфів, високих здобутків, не зважають на ту складну ситуацію, у якій ми зараз перебуваємо, втративши дім, улюблену роботу, наукову школу, можливість відвідати могили батьків... Уся моя велика бібліотека лишилася в Луганську. У

мене й досі руки тягнуться до шафи, щоб узяти ту чи іншу книжку... А вона там, в окупованому місті, замість того, щоб дарувати творчу енергію, припадає пилом. У Рівному у нас теж є учні, адже тут в педінституті працювали майже 20 років. Якось до нас завітав Олексій Дацик, який ще десь у 1998 році захистив кандидатську дисертацію під керівництвом Олександра Андрійовича. Прийшов не з пустими руками, а з 888-сторінковою книжкою у подарунок, збіркою публіцистичних, мемуарних та художніх творів «Марш молодості» Віталія Бендера, діаспорного журналіста, письменника, громадського діяча. Виявилося, що автор – родом з Луганщини, із Слов'яносербська. Читаю його поезії, а там щемкий спогад про землю донецьку, вугільний Донбас, донецькі чарівні пісні й клятва письменника: «Ні, моя Донеччино, ніколи не зостанусь я тобі чужим!». Я відчула в душі і серці щось подібне, коли бралася за дослідження творчості Олеся Гончара: бентежне передчуття досяжності нового, незвіданого, інтимно мого. Тож подарунок Олексія Олексійовича був прогностичним, добре спланованою «акцією» стимулювання моєї наукової діяльності. Її результатом стала ціла серія статей, опублікованих у наукових журналах України, а серед них – «Наукові записки Інституту журналістики», «Соціальні комунікації: теорія і практика». Мені справді вдалося відкрити Україні талановитого письменника-публіциста, що сформувався під потужним крилом Івана Багряного. Планую об'єднати все написане про Віталія Бенде-

ра й видати монографію. Було б цікаво порівняти і творчість, і долі двох письменників Олесь Гончара й Віталія Бендера, які пережили голод 30-х рр., були учасниками Другої світової війни, звідали злигодні полону й з усіх життєвих випробувань вийшли переможцями, тільки шляхи до перемоги у них були різні.

5. Коли саме і за яких обставин ви зробили перші спроби в тележурналістиці? У якому жанрі вони були здійснені?

– Мій чоловік, професор Олександр Галич у 90-х роках на рівненському телебаченні мав авторську культурологічну програму «Мнемозина». Так іменем богині пам'яті у грецькій міфології називався цикл телепередач, присвячених розкриттю постатей українських письменників в мемуарній літературі. Я підготувала й провела один випуск, у якому йшлося про творчість Олесь Гончара. Це була перша спроба в ролі публіциста. Позитивний резонанс у колі рівненської громади одержало моє інтерв'ю в телепрограмі «Зблизька», яку вів у Рівному Заслужений журналіст України Микола Кривий. Пам'ятними були для мене інтерв'ю для Першого каналу українського радіо, перше з них – у роки навчання в докторантурі, у котрому обговорювалася підготовка до друку публіцистичної спадщини Олесь Гончара, збором і упорядкуванням якої я займалася, а друге інтерв'ю у мене брали по телефону з Луганська в червні 2014 р., його темою було відзначення в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка 200-літнього ювілею з Дня народження Великого Кобзаря. Часто мене запрошував для

участі у своїй програмі «Підйом!» на обласному луганському телебаченні мій учень Олександр Шелест, який нині працює на київському телеканалі News One. У курсах «Основи журналістики», «Публіцистика», які я викладаю, я завжди звертаюсь до власного невеликого досвіду, здобутого у сфері тележурналістики.

6. З якими виданнями Ви співпрацювали за роки Вашої професійної діяльності в університеті?

– Я не журналіст-практик, а теоретик, тому й співпрацювала з науковими виданнями. Була членом редакційних колегій видань: «Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Філологічні науки», «Бахмутський шлях» (м. Луганськ) та фахових наукових журналів: «Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації»; «Соціальні комунікації: теорія і практика», «Наукові записки Інституту журналістики» (м. Київ), «Медіакомунікації» (м. Тернопіль), «Теле- та радіожурналістика» (м. Львів), «Держава і регіони. Серія «Соціальні комунікації»» (м. Запоріжжя).

7. Що, на Вашу думку, є запорукою успішної журналістської діяльності? Які поради Ви можете дати майбутнім журналістам – нашим студентам?

– Сучасний портрет успішного журналіста, на моє глибоке переконання, повинен включати такі визначальні його характеристики, як: володіння інноваційними інформаційними технологіями, усвідомлення потреби постійно вчитися і поліпшувати



свої професійні вміння та майстерність, досконале знання іноземних мов, комунікабельність, аристократизм духу, висока й стійка громадянська та національна свідомість, уміння працювати в екстремальних умовах, сумлінне ставлення до своїх професійних обов'язків. Пам'ятаймо про те, що журналістика – це наука наук, і професія професій, тож журналіст мусить до того ж бути ще й інтелектуалом, котрий уміє аргументувати думку, має критичне й аналітичне мислення, здатний прогнозувати розвиток суспільних подій. Настрій держави й духовне здоров'я нації формують журналісти – звідси така їх суспільно відповідальна місія, а отже, й надзвичайно високі вимоги до їхньої професійної підготовки.

Інтерв'ю брала Катерина КОТОВА, 4-Ж

ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ НАВИЧОК

Журналістика – галузь, яка постійно розвивається й трансформується, підлаштовуючись під суспільні інформаційні процеси. Разом із нею набуває змін і журналістський фах, який, аби встигати за процесами розвитку професійної сфери, повинен удосконалюватися, пізнавати все нові грані соціальних комунікацій, зростати й розвиватися.

Нині у сучасному розвиненому цифровому просторі майбутній працівник ЗМІ може покращити свої професійні навички не виходячи з дому. Це особливо актуально в нинішніх умовах пандемії коронавірусу, коли студент-журналіст не може відвідати певний захід через карантинні обмеження. Тому набуває популярності онлайн-формат здійснення як традиційної, так і позааудиторної тренінгової діяльності. У пропонованому матеріалі зібрано топ-4 сучасних навчальних онлайн-ресурси для майбутніх журналістів, які допоможуть покращити їх знання в професійній сфері.

1. Prometheus – це український проект масових відкритих безкоштовних онлайн-курсів, який був створений у 2014 році Іваном Примаченком та Олексієм Молчановським. На платформі можна пройти такі курси: «Візуалізація даних», «Медіашкола «НВ», «Англійська для медіаграмотності», «Англійська для журналістів», «Інтернет-медіа», «Медіаграмотність: практичні навички».

2. Coursera заснували у 2012 році професори інформатики зі Стенфордського університету Ендрю Нг (AndrewNg) та ДафнаКоллер (DaphneKoller). Є безкоштовні та платні курси, кожен для себе може обрати зручний для нього спосіб отримання знань. Навчальні матеріали постійно оновлюються, тому аби не прогавити цікавий онлайн-тренінг треба постійно слідкувати за новинами сайту.



<https://www.coursera.org/>

3. Спільнота «Типовий журналіст» у Facebook, де окрім оголошень про цікаві заходи можна знайти й роботу, адже регулярно там є рубрика щодо праце-

влаштування журналістів. Тому кожен може використовувати цю сторінку у власних потребах.



<https://www.facebook.com/typicaljournalists> <https://www.coursera.org/>

4. Сторінка «Можливості для журналістів» у Facebook також має неабияку популярність, як серед новачків у сфері медіа, так і досвідчених майстрів слова, адже там зібрані усі актуальні новини зі сфери ЗМІ, анонси цікавих тренінгів, ворк-шопів, вебінарів.



<https://www.facebook.com/groups/1050047765040455/members>

У інформаційному середовищі існує ще багато платформ, де можна знайти цікаві курси з журналістики, дізнатися новини зі сфери медіа, але вони не орієнтовані на українську аудиторію або є недостатньо інформативними.

**Тетяна КОНОНЕНКО,
1-Ж (МАГ.)**



<https://prometheus.org.ua/>



Пам'ять

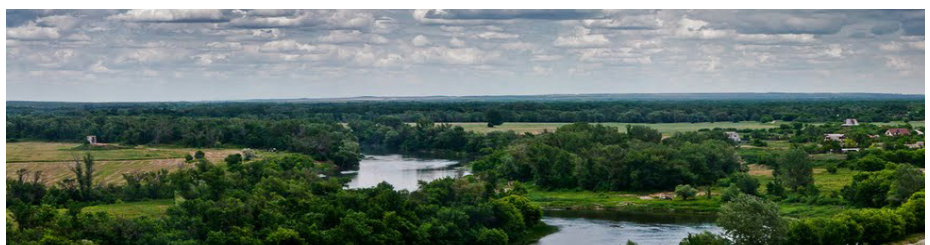
Моя пам'ять активно кодує
життя,
Рвуться спогади, наче нейрони,
Викликають стрімкі почуття,
Що міцні, як оті терикони.
Свідомість малює нові горизонти,
Мчить потяг, позад – мастодонти,
Ось станція, швидше, нам
треба зійти!
Не зараз, циклони забрали
вітри.
Мій мозок долає земні петабайти,
Фіксується час, мов світлини,
в роках,
Радіють в уяві дорослі та діти
Майбутнє й минуле в надійних
руках.
У людства чорнило вже скоро
скінчиться,
Ми швидко ввірвемось в не-
знані світи
Та Пам'ять і Мудрість усе ж
залишиться,
Не зможуть вони відійти...
А. О. Галич

Т.Г. Шевченку

Твоє Слово осяяє часом –
Вічна пам'ять усіх поколінь.
Ми з дитинства знайомі з
Тарасом,
Пізнаєм його слова глибинь.
Лунають більше двох століть
Думки твої оспівані у творах.
Життя – це лиш коротка мить,
Як подзвін дзвонів у соборах.
Шумлять дуби, крізь цвіт
весни,
Прямують в поле трактори.
Ведуть їх в степ твої сини
І світять їм прожектори.
У твоїх пророцтвах світлі дні,
У людства спогади міцні
Лишають неземні сліди
Тарасові нащадки назавжди.
А.О. Галич

Небо зверху дивилось так
сумно,
Бо хотіло торкнутись землі,
Але знало воно, що це згубно,
Так борозни з'являлись на тлі.
Зморшки неба ніяк не зника-
ли,
Навпаки: все росли та росли!
І ще більшу частину вкрива-
ли,
Зупинитись вони не змогли.
І не втрималось небо... Упало!
І розсипалось фресками тіла,
Як загримало, як заридало!
Чи розгнівалось наче Аттіла?
Небо било усе, що трапля-
лось,
Ми залишилися напризволя-
ще,
А воно пізніше: –Що сталося?
– Не важливо, скажи, тобі
краще?

Ніна Сорока,
3-УМЛІ



ЄДИНІ, А ОТЖЕ НЕЗДОЛАННІ

Як не можна спинити річку, що зламавши кригу на весні бурхливо несеться до моря, так не можна спинити нації, що, прокинувшись до життя, ламає свої кайдани

Микола Міхновський



Україна – просте слово з безліччю емоцій та спогадів. Це земля, пропитана кров'ю своїх синів, полита сльозами дочок та матерів. Україна – це страждена земля, яка пам'ятає багато лиха і добра. Окрім цього наша країна – це край безмежних полів, жита, зелених лісів та бистротечних років. Деколи хочеться зануритися у безмежність природи та полинити у далечину мрій. Українська земля надихає, дає надію. Саме вона дає силу своєму народу, який гордо величають українцями.

Українці – люди різних національностей та віросповідань, але з єдиним відчуттям у серці – любов'ю до своєї країни та гордістю за свою націю. Це той народ, який пережив безліч страждань та перемог. Я вважаю, що кожен українець на генетичному та історичному рівні пам'ятає історію свого народу. Ми пережили жорстокі та смертельні набіги половців, татар за часів Київської Русі. Завдяки єдності та безмежному бажанню

зробити щось хороше, ми зуміли з невеликого клаптику землі створити Київську Русь – сильну державу, об'єднану спільною релігією.

Ми були козаками, які невпинно захищали право на українське та автономію держави у період Запорізької Січі. Саме ми гинули від ударів ворожих шабель та падали з коней захищаючи рідну землю. Кожен із нас козак, який виборював право жити на українській землі та захищати її кордон. Володимир Винниченко казав: «Бути українцем – це значить бути постійно в стані доказування свого права на існування». І ми доводили, тому що були єдині, а отже нездоланні.

Кожен з нас письменник, видавець, який хотів, але не міг писати, випускати книги українською мовою, бо за це карали розстрілом або ув'язненням на довгі роки. Незважаючи на це люди боролися за українську мову, захищали та ризикували своїм життям, щоб ми могли

прочитати справжньою українською мовою у той час, коли з краю Російської імперії кричали: «Хохли! Малороси!». Кожен тоді чекав і вірив, що настане той час, коли можна буде сказати вільно та голосно: «Я українець і я люблю розмовляти українською мовою!». Ми народ, який знаходиться в одвічній боротьбі та відстоює своє місце під сонцем.

Писати можна безкінечно довго про всі ті події, які спіткали український народ протягом багатьох століть, але я свято вірю в те, що саме вони стали інструментом для загартування нашої свідомості та силі духу. Завдяки складним випробуванням ми зрозуміли цінність того, що маємо. Саме тому ми єдині, а отже нездоланні: «Нескореним, нескореним ніким / Розстріляним, замученим, забитим / Пророкам волі, славою покритим, / Посвята ця і мертвим, і живим. / Ні кулі, ні гранати, беркути / Зломити не змогли сталеву волю. / За свій народ, за нашу кращу долю / Пішли вони дорогою війни». Це вірш Настоятеля храму Святого Духа, с.Новожиитомир, що на Дніпропетровщині, протоієрея Юрія Ільківа. Ця посвята найкраще демонструє нашу силу духу та незламність, що живе в нас від початку творення України та її синів - українців.

**Тетяна КОНОНЕНКО,
1-Ж (МАГ.)**



KONТАКТ

Адреса: 92703, Луганська обл., м. Старобільськ, пл. Гоголя, 1
E-mail: journ.luguniv@gmail.com

Електронна версія видання:
http://luguniv.edu.ua/?page_id=10361

У підготовці цього видання брали участь студенти-практиканти спеціальності 061 «Журналістика»



Кафедра журналістики та видавничої справи
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Головний редактор – А.О Галич

Редактор випуску – К.М. Ульянова

Редактор від студентів – Т. Кононенко

Технічний, художній редактор – Т. Кононенко

Обсяг 18 ст.